

	<p>ISSN: 2985-2366 (Online)</p> <p>วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน Journal of Administration Management and Sustainable Development</p> <p>Homepage: https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd E-mail: jamsdonline@gmail.com</p>	
---	--	---

**บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
The role of strategic cost management and Enterprise Resource Planning (ERP)
affecting the profitability of manufacturing businesses
in the Eastern Economic Corridor (EEC)**

กัลยกร ทรัพย์มูล^{1*}, พรรณทิพย์ อย่างกลิ่น²
Kanyakorn Supmool^{1*}, Phanthip Yangklan²

^{1,2}หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}Master of Accountancy Program, School of Accountancy, Sripatum University

Corresponding author's e-mail: pondtachee@gmail.com^{1}

Received: July 23, 2025

Revised: August 15, 2025

Accepted: August 22, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดยระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักบัญชี ผู้ทำบัญชี ผู้บริหารฝ่ายบัญชี และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ในองค์กรอุตสาหกรรม การผลิตเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 374 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เก็บข้อมูลโดยใช้ Google form วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิ การใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรม การผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก การวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลัง ส่งผลต่อความสามารถ

ในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

คำสำคัญ: ต้นทุนเชิงกลยุทธ์, การวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP, ความสามารถในการทำกำไร, เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

Abstract

This research aimed to study the roles of strategic cost management and Enterprise Resource Planning (ERP) affecting the profitability of manufacturing businesses in the Eastern Economic Corridor (EEC). The sample group consisted of 374 participants, including accountants, bookkeepers, and accounting executives involved in strategic planning within manufacturing organizations in the EEC region. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were collected using Google Forms and analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as multiple regression analysis for hypothesis testing. The findings revealed that strategic cost management using target costs significantly influenced profitability through gross profit margins and net profit margins. In addition, activity-based costing and just-in-time costing had a significant impact on profitability through operating profit margin. Furthermore, ERP implementation through inventory management significantly affected all three dimensions of profitability-gross profit margin, net profit margin, and operating profit margin-in manufacturing businesses within the EEC region.

Keywords: strategic cost management, Enterprise Resource Planning (ERP), profitability, Eastern Economic Corridor (EEC)

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นนโยบายหลักของภาครัฐที่มุ่งยกระดับ ศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศผ่านการส่งเสริมการลงทุนในเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2566) อย่างไรก็ตาม ธุรกิจภาคการผลิตในพื้นที่ยังเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนและการแข่งขันจากทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในการบริหารกำไรและการปรับตัวในสภาพแวดล้อมธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

แนวคิดต้นทุนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Cost Management: SCM) และระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning: ERP) ได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารภายในองค์กร โดย SCM ช่วยให้อาจกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจโดยอิงจากข้อมูลต้นทุน เช่น การใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity-Based Costing: ABC) ต้นทุนเป้าหมาย (target costing) และการผลิตแบบทันเวลา (Just-In-Time: JIT) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Shank & Govindarajan, 1993; Bragg, 2019) ขณะที่ ERP ช่วยบูรณาการข้อมูลทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกระบวนการ เพิ่มความแม่นยำ และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (Hansen & Mowen, 2003)

แม้แนวคิดต้นทุนเชิงกลยุทธ์ (SCM) และการวางแผนทรัพยากรองค์กร (ERP) จะได้รับการยอมรับว่าช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันขององค์กรได้ แต่การประยุกต์ใช้จริงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ยังเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ขาดความรู้ ความเข้าใจ และการวางระบบที่เหมาะสม รวมถึงการบูรณาการ แนวคิดต้นทุนเชิงกลยุทธ์เข้ากับระบบ ERP อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ไม่สามารถควบคุมต้นทุนได้อย่างเต็มที่ และยังไม่สามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมาย

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร โดย ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยมุ่งหวังที่จะค้นหาแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการต้นทุน เพิ่มความสามารถในการทำกำไรสูงสุด เพื่อพัฒนาการใช้ระบบ ERP อย่างเป็นรูปธรรม และสนับสนุนให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
2. เพื่อศึกษาบทบาทของการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

การทบทวนวรรณกรรม

ความสำคัญของการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ในธุรกิจ

การนำแนวทางการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์มาใช้สามารถสร้างประโยชน์ที่สำคัญต่อองค์กร โดยมีเหตุผลหลักที่ทำให้การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในโลกธุรกิจ ดังนี้

1. สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ช่วยให้บริษัทสามารถรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันได้ในระยะยาว เนื่องจากการจัดการต้นทุนที่เชื่อมโยงกับกลยุทธ์สามารถ สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนและช่วยให้ธุรกิจมีผลประกอบการที่เหนือกว่า การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ไม่ได้มุ่งเน้นการลดทั่วไป แต่เป็นการลดต้นทุนในลักษณะที่ช่วยเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด กำไร และความสำเร็จในระยะยาว

2. โครงสร้างต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่สนับสนุนการเติบโตขององค์กร การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับแค่กับการลดค่าใช้จ่ายระยะสั้น แต่เป็นการวางโครงสร้างต้นทุนที่เอื้อต่อการเติบโตของธุรกิจนักวิชา การได้ระบุว่า การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ สามารถ สร้างโครงสร้างต้นทุนที่ยั่งยืนซึ่งช่วยเสริมความได้เปรียบในการแข่งขันและสนับสนุนการเติบโตระยะยาว ซึ่งแตกต่างจากการลดต้นทุนแบบชั่วคราวที่อาจทำให้ต้นทุนส่งผลเสียในระยะยาว หากองค์กรสามารถปรับโครงสร้างต้นทุนได้อย่างเหมาะสม ก็จะสามารถนำทรัพยากรที่เหลือไปใช้ลงทุนในการพัฒนานวัตกรรม ขยายตลาดและรักษาประสิทธิภาพของต้นทุนไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

3. มุ่งเน้นคุณค่าและช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับคุณค่ามากกว่าต้นทุนเพียงอย่างเดียว ในองค์กรที่ประสบความสำเร็จ ต้นทุนจะไม่ใช่อุปสรรคที่สำคัญ แต่คุณค่าและรายได้ก็เป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กร การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ จึงถูกมองว่าเป็นปรัชญาและแนวคิด ที่มุ่งเน้นการสร้างคุณค่า

ที่ลูกค้าได้ในขณะที่ยังคงควบคุมต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีข้อมูลสนับสนุนที่แม่นยำมากขึ้น โดยการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละกลยุทธ์ได้อย่างละเอียด ส่งผลให้การตัดสินใจต่าง ๆ ในองค์กรมีความรอบคอบและมีทิศทางที่ชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์

การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ มุ่งเน้นไปที่การบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการวางแผนและควบคุมต้นทุนเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ดีขึ้น (Wilson & Chua, 1993) แนวคิดนี้ครอบคลุมการลดต้นทุนตั้งแต่ต้นทาง เช่น การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและกระบวนการผลิต ตลอดจนการบริหารต้นทุนอย่างเหมาะสมเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร แนวทางดังกล่าวเรียกว่า การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและเติบโตอย่างยั่งยืน (Thompson, 1995) การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในอดีตการบริหารต้นทุนเป็นเพียงกระบวนการทางบัญชีทั่วไป แต่ปัจจุบันได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันขององค์กรในระดับโลก ด้วยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ต้นทุนในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนเป้าหมาย และต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา ทั้งนี้ การนำแนวคิดการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์มาใช้ช่วยให้สามารถจัดการข้อมูลด้านต้นทุนได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ซึ่งส่งผลให้การวางแผนธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดของระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning: ERP)

การวางแผนทรัพยากรองค์กร เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1990 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีรากฐานมาจากแนวคิดในการพัฒนาระบบบริหารการผลิตแบบบูรณาการ หรือที่รู้จักกันในชื่อ Material Requirement Resource Planning (MRP) และ Manufacturing Resource Planning (MRP System) ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตในอเมริกา กล่าวได้ว่า ERP ได้รับการพัฒนาต่อยอดมาจากระบบ MRP และถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในอเมริกาในช่วงต้นทศวรรษ 1960 โดยคำว่า MRP ย่อมาจาก Material Requirement Planning หรือการวางแผนความต้องการวัสดุ เป็นวิธีการกำหนดชนิดและปริมาณของวัตถุดิบที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต ตามกำหนดเวลาและจำนวนสินค้าที่วางแผนไว้ โดยอ้างอิงจาก Master Production Schedule (MPS) ต่อมา ในปี ค.ศ. 1970 ระบบ MRP ได้รับการพัฒนาให้สามารถรวมการวางแผนการผลิตเข้ากับการบริหารการผลิตได้อย่างเชื่อมโยงกันมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาต่อเป็น MRP II ในปี ค.ศ. 1980 โดย MRP II ได้ขยายขอบเขตจากระบบเดิมให้ครอบคลุมถึง Manufacturing Resource Planning ซึ่งเป็นแนวทางที่รวมถึงการบริหารทรัพยากรการผลิตอื่น ๆ นอกเหนือจากการวางแผนด้านกำลังการผลิตและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

MRP II ได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมการทำงานในหลายด้านมากขึ้น โดยรวมถึง การวางแผนงบประมาณ การจัดซื้อวัตถุดิบ การวางแผนสินค้าคงคลัง การบริหารสินค้าคงคลัง และการวางแผนกำลังผลิต ซึ่งระบบนี้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทุกด้านเข้าด้วยกัน เช่น ระบบบัญชีซื้อขาย ระบบบัญชีทั่วไป และระบบบัญชีต้นทุน ทำให้สามารถขยายขอบเขตการวางแผนและบริหารให้ครอบคลุมมากขึ้นกว่าเดิม ต่อมา ระบบ ERP ได้รับการพัฒนาขึ้น โดยต่อยอดจากแนวคิดของ MRP II ทำให้สามารถนำไปใช้ในองค์กรธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น ระบบนี้รวบรวมกระบวนการหลักทั้งหมดภายในองค์กรให้เป็นระบบเดียวกัน ระบบ ERP เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจที่ต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้แนวคิดแบบบูรณาการ ซึ่งช่วยให้ข้อมูลจากทุกแผนกและทุกกระบวนการทำงานในองค์กรสามารถถูกจัดเก็บและบันทึกเข้าสู่ฐานข้อมูลกลาง ทำให้การบริหารจัดการมีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ช่วยประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท โดยพิจารณาจากข้อมูลในงบกำไรขาดทุน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ตามวิธีการจัดทำงบกำไรขาดทุน คือ งบกำไรขาดทุนแบบขั้นเดียว

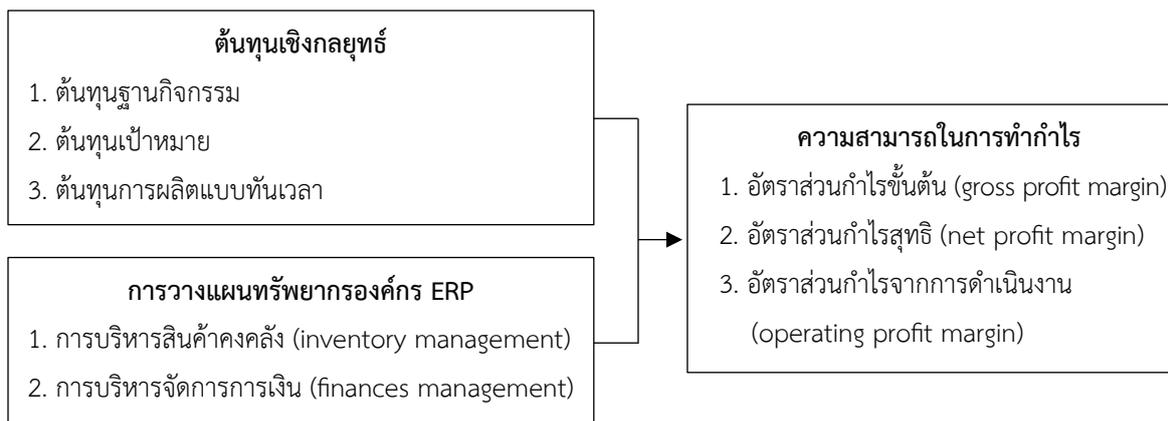
(single-step income statement) กับงบกำไรขาดทุนแบบหลายขั้น (multi-step income statement) การใช้รูปแบบงบกำไรขาดทุนแบบหลายขั้นตอน (multi-step income statement) ช่วยให้สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินได้อย่างละเอียด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยอัตราส่วนแต่ละรายการสามารถสะท้อนความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ข้อมูลเหล่านี้จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ การประเมินความสามารถในการทำกำไรยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการคาดการณ์แนวโน้มทางการเงินในอนาคต และกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลประกอบการขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ที่ในลักษณะนี้มักใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สำคัญของผู้บริหาร ได้แก่

1. อัตราส่วนกำไรขั้นต้น เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่เปรียบเทียบระหว่างผลกำไรขั้นต้นกับยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดและประเมินผลประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เช่น การควบคุมต้นทุนการผลิต การแข่งขันกับอุตสาหกรรมคู่แข่ง
2. อัตรากำไรสุทธิ (net profit margin) อัตรากำไรสุทธิเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เปรียบเทียบระหว่าง กำไรสุทธิต่อหน่วยกับ ยอดขายสุทธิ โดยใช้เป็นตัวชี้วัด ความสามารถของธุรกิจในการทำกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมด ตัวเลขนี้สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจและแสดงให้เห็นว่า แต่ละบาทของยอดขาย สามารถเปลี่ยนเป็นกำไรสุทธิได้มากน้อยเพียงใด หากอัตรากำไรสุทธิสูงแสดงว่า ธุรกิจสามารถควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายได้ดี รวมถึงสะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการธุรกิจ
3. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (operating profit margin) อัตราส่วนทางการเงินนี้ใช้เปรียบเทียบกำไรจากการดำเนินงาน (operating profit) กับยอดขาย (sales) ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการจัดการต้นทุน หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดตัวชี้วัดนี้ช่วยวิเคราะห์ระดับความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาที่กำหนด รวมถึงสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่าย โดยหากอัตรากำไรจากการดำเนินงานสูง แสดงว่าธุรกิจสามารถ บริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้กำไรมากขึ้น

งานวิจัยของชลิต ผลอินทร์หอม (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของกิจการในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทยพบว่า เครื่องมือบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์มีผลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการ และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลในทางบวกต่อผลการดำเนินงานในทุกมิติ ทั้งในด้านการเงิน เช่น ยอดขาย กำไร และไม่ใช้การเงิน และงานวิจัยของไตรรงค์ สวัสดิกุล และนภภรณ์ พลนิกรกิจ (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของเทคนิคการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อวิเคราะห์ผลของการใช้เทคนิคการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้กรอบแนวคิด Balanced Scorecard ครอบคลุมทั้งมิติทางการเงินและไม่ใช้ทางการเงิน พบว่า เทคนิคการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ทั้งสามด้านมีอิทธิพลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้ในระยะยาว นอกจากนี้ งานวิจัยของสุภาวดี พินิจ (2560) เรื่อง ประสิทธิภาพของข้อมูลบัญชีบริหารที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรทางธุรกิจ พบว่า ลักษณะของข้อมูลบัญชีบริหาร และเครื่องมือบัญชีที่ใช้มีผลในทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ และ Welil (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวทาง Balanced Scorecard เพื่อประเมินอิทธิพลของการใช้ระบบ ERP และการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ (SCM) พบว่า การใช้ระบบ ERP มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในทุกด้านตามแนวคิด Balanced Scorecard โดยเฉพาะด้านการเงินและด้านกระบวนการภายใน นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์องค์กรกับกลยุทธ์ระบบสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างผลลัพธ์จากการใช้ระบบ ERP และองค์กรที่มีการใช้ ERP ควบคู่กับ SCM จะมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าองค์กรที่ใช้เฉพาะ ERP เพียงอย่างเดียว

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีหรือผู้ทำบัญชี ผู้บริหารฝ่ายบัญชี หรือผู้บริหารที่กำหนดกลยุทธ์หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการและเป็นองค์กรในอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จากข้อมูลธุรกิจในพื้นที่ที่การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการผลิต จำนวน 13,657 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักบัญชีหรือผู้ทำบัญชี ผู้บริหารฝ่ายบัญชี หรือผู้บริหารที่กำหนดกลยุทธ์หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการหรือองค์กรในอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการผลิต จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ต้นทุนเชิงกลยุทธ์ในองค์กร ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 3 – 5 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบฟอร์มออนไลน์ โดยส่งแบบสอบถามผ่านระบบ Google form และติดต่อ สอบถาม ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่รู้จักที่เกี่ยวข้องในองค์กรนั้น ๆ เพื่อส่งแบบสอบถามผ่านอีเมลหรือแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีหรือผู้ทำบัญชี ผู้บริหารฝ่ายบัญชี หรือผู้บริหารที่กำหนดกลยุทธ์หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของกิจการหรือองค์กร เมื่อได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างครบ จำนวน 374 ชุด ก็ตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลที่ได้มา เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับมาเก็บมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ 1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) วิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) และ 3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 มีอายุ 25 - 35 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งงานนักบัญชี/ผู้ทำบัญชี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 และมีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 มีรูปแบบธุรกิจบริษัทจำกัด จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 74.90 ประเภทอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมยานยนต์ ชิ้นส่วน และอุปกรณ์ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนบริษัท 51 - 100 ล้านบาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 มีรายได้รวมต่อปีจากการดำเนินงานของกิจการน้อยกว่า 50 ล้านบาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 และขนาดขององค์กรมีจำนวนพนักงาน 51 - 200 คน จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนเชิงกลยุทธ์ แสดงข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ต้นทุนฐานกิจกรรม	3.61	0.86	มาก
ต้นทุนเป้าหมาย	3.94	0.76	มาก
ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา	3.69	0.87	มาก
การบริหารสินค้าคงคลัง	3.79	0.84	มาก
การจัดการการเงิน	3.64	0.89	มาก
อัตราส่วนกำไรขั้นต้น	4.01	0.70	มาก
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	4.0	0.70	มาก
อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน	4.03	0.77	มาก

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นประโยชน์การใช้ต้นทุนเชิงกลยุทธ์ในองค์กร การใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ABC ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86) การใช้ต้นทุนเป้าหมาย ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.76) และการใช้ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา (Just-In-Time: JIT) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.87) มีระดับความคิดเห็นประโยชน์การใช้ต้นทุนเชิงกลยุทธ์ในองค์กร การใช้การบริหารสินค้าคงคลัง (inventory management) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.84) และการใช้การจัดการการเงิน (finances management) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.89) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (gross profit margin) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.70) อัตราส่วนกำไรสุทธิ (net profit margin) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.70) และอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (operating profit margin) ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.77)

3. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (correlation coefficient analysis)

	ABC	TC	JIT	IM	FM	GPM	NPM	OPM
ABC	1							
TC	0.707**	1						
JIT	0.628**	0.582**	1					
IM	0.608**	0.598**	0.635**	1				
FM	0.571**	0.544**	0.670**	0.711**	1			
GPM	0.539**	0.623**	0.485**	0.530**	0.435**	1		
NPM	0.517**	0.598**	0.504**	0.555**	0.509**	0.715**	1	
OPM	0.552**	0.521**	0.567**	0.593**	0.549**	0.647**	0.719**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นสังเกตได้จากทุกคู่ในภาพรวม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกคู่มีค่าอยู่ในช่วง 0.435 ถึง 0.717 ซึ่งไม่เกิน 0.80 ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้มีระดับความสัมพันธ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ทำให้ไม่เกิดปัญหา multicollinearity อย่างร้ายแรง และตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดสามารถอยู่ร่วมกันในแบบจำลองเพื่อให้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

4. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.457	0.156		9.362	0.000
ต้นทุนฐานกิจกรรม	0.082	0.050	0.100	1.641	0.102
ต้นทุนเป้าหมาย	0.375	0.055	0.403	6.870	0.000*
ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา	0.071	0.048	0.088	1.485	0.138
การบริหารสินค้าคงคลัง	0.169	0.051	0.204	3.307	0.001*
การจัดการการเงิน	-0.035	0.049	-0.044	-0.726	0.468

N = 374, R = 0.660, R² = 0.436, SE_{est} = 0.531, F = 56.894

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.660 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.436 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) มีค่าเท่ากับ 0.531 หมายความว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) คิดเป็นร้อยละ 43.60 การทดสอบสมมติฐานสามารถอธิบายได้ ดังนี้

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) พบว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลังส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพื้นที่ภาคตะวันออก (EEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ (Sig. = 0.000 และ 0.001)

ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพื้นที่ภาคตะวันออก (EEC) อย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นว่าการกำหนดต้นทุนเป้าหมายที่เหมาะสม มีส่วนช่วยเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นขององค์กร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทของการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพื้นที่ภาคตะวันออก (EEC) โดยพบว่า การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพมีส่วนสำคัญที่สามารถช่วยเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้น ส่วนต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP โดยใช้การจัดการการเงินไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.507	0.154		9.766	0.000
ต้นทุนฐานกิจกรรม	0.034	0.050	0.042	0.684	0.494
ต้นทุนเป้าหมาย	0.318	0.054	0.347	5.884	0.000*
ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา	0.066	0.048	0.082	1.385	0.167
การบริหารสินค้าคงคลัง	0.163	0.051	0.199	3.218	0.001*
การจัดการการเงิน	0.078	0.048	0.100	1.629	0.104

N = 374, R = 0.657, R² = 0.432, SE_{est} = 0.527, F = 55.879

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.657 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.432 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) มีค่าเท่ากับ 0.527 หมายความว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) คิดเป็นร้อยละ 43.20 การทดสอบสมมติฐานสามารถอธิบายได้ ดังนี้

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) พบว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลังส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ (sig = 0.000 และ 0.001)

ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นว่าการกำหนดต้นทุนเป้าหมายที่เหมาะสม มีส่วนช่วยเพิ่มอัตราส่วนกำไรสุทธิขององค์กร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทของการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยพบว่า การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพมีส่วนสำคัญที่สามารถช่วยเพิ่มอัตราส่วนกำไรสุทธิ ส่วนต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP โดยใช้การจัดการการเงินไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.349	0.168		8.023	0.000
ต้นทุนฐานกิจกรรม	0.141	0.054	0.157	2.604	0.010*
ต้นทุนเป้าหมาย	0.098	0.059	0.096	1.660	0.098
ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา	0.162	0.052	0.182	3.114	0.002*
การบริหารสินค้าคงคลัง	0.224	0.055	0.247	4.048	0.000*
การจัดการการเงิน	1.349	0.168		8.023	0.000

N = 374, R = 0.668, R² = 0.447, SE_{est} = 0.574, F = 59.382

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.668 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.447 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) มีค่าเท่ากับ 0.574 หมายความว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร ด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) คิดเป็นร้อยละ 44.70 การทดสอบสมมติฐานสามารถอธิบายได้ ดังนี้

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) พบว่า ต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลัง ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ (Sig. = 0.010, 0.002 และ 0.000)

ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นว่าการใช้ต้นทุนฐานกิจกรรมและการผลิตแบบทันเวลา มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มอัตรากำไรจากการดำเนินงานขององค์กร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทของการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยพบว่า การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้อัตรากำไรจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย และการวางแผนทรัพยากรองค์กรโดย ERP โดยใช้การจัดการการเงินไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

การอภิปรายผล

บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลังส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรขั้นต้นของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สอดคล้องกับผลการศึกษาศึกษาของธัญญธร ศรีวิเชียร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการบริหารต้นทุนเป้าหมายที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารต้นทุนเป้าหมายมีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงาน บริหารต้นทุนเป้าหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขัน และนำไปสู่ผลลัพธ์ทางธุรกิจที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านการเงินและประสิทธิภาพการดำเนินงาน และ Kabir (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการนำระบบ ERP มาใช้ต่อผลิตภาพและความสามารถในการทำกำไร การศึกษาเชิงประจักษ์ในผู้ผลิตเหล็กขนาดใหญ่ที่สุดของบังกลาเทศ ศึกษาผลกระทบของการใช้ระบบ ERP ต่อประสิทธิภาพการผลิต (productivity) และความสามารถในการทำกำไร (profitability) ผลการศึกษพบว่า การใช้ ERP ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลผลิตต่อปัจจัยนำเข้าและอัตรากำไรขั้นต้น รวมถึงการลดลงของระยะเวลาให้บริการและต้นทุนคลังสินค้า ภาพรวมสะท้อนว่าการใช้ ERP มีบทบาทสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและผลกำไรของธุรกิจ

บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลังส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพื้นที่ภาคตะวันออก (EEC) สอดคล้องกับงานวิจัยของชลิต ผลอินทร์หอม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของกิจการในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย ผลวิจัยพบว่า การใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ โดยใช้ต้นทุนเป้าหมาย (target costing) มีผลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการ และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลในทางบวกต่อผลการดำเนินงานของกิจการ ทั้งในด้านการเงิน เช่น ยอดขาย กำไร และไม่ใช้การเงิน

บทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ต้นทุนฐานกิจกรรม ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา และการวางแผนทรัพยากรองค์กร ERP โดยใช้การบริหารสินค้าคงคลัง ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรด้วยอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต เขตพื้นที่ภาคตะวันออก (EEC) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี พินิจ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของข้อมูลบัญชีบริหารที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรทางธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของข้อมูลบัญชีบริหาร การใช้เครื่องมือบัญชีบริหารต้นทุนฐานกิจกรรม (ABC) และเครื่องมือบัญชีที่ใช้ มีผลในทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Abdullah & Aziz (2017) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-In-Time) ต่อการเพิ่มผลกำไรสูงสุด การนำกลยุทธ์การผลิตแบบทันเวลา มาใช้ในกลุ่มบริษัทขนาดเล็กในเขตเคอร์ติสถาน ประเทศอิรัก และผลกระทบของการใช้ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลาต่อการเพิ่มกำไรสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า การนำระบบการผลิตแบบทันเวลามาใช้ โดยสามารถเอาชนะข้อจำกัด เช่น การขาดวัตถุดิบในเวลาที่เป็นโดยไม่ต้องเก็บสต็อก ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สามารถเพิ่มกำไรสูงสุดและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาด และ Weli (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทาง Balanced Scorecard ในการประเมินอิทธิพลของการใช้ระบบ ERP และ SCM โดยมีการจัดแนวกลยุทธ์เป็นตัวแปรกำกับ ผลการศึกษพบว่า การใช้ระบบบริหารทรัพยากรองค์กร และระบบบริหารซัพพลายเชน (Supply Chain Management: SCM) มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในทุกด้านตามแนวคิด Balanced Scorecard โดยเฉพาะด้านการเงินและด้านกระบวนการภายใน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า องค์กรในภาคอุตสาหกรรมการผลิตภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สามารถผสมการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์เข้ากับการวางแผนทรัพยากรองค์กรผ่านระบบ ERP ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางต้นทุน ยกกระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไรขององค์กรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญเกี่ยวกับบทบาทของต้นทุนเชิงกลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรองค์กร (ERP) ต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยพบว่า การใช้ต้นทุนเป้าหมาย (target costing) และการบริหารสินค้าคงคลังผ่านระบบ ERP ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนกำไรขั้นต้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิขององค์กร ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการวางแผนต้นทุนตั้งแต่ต้นกระบวนการผลิต รวมถึงการจัดการสินค้าคงคลังอย่างเป็นระบบและแม่นยำ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการทำกำไรโดยรวมของธุรกิจ ในขณะที่ต้นทุนฐานกิจกรรมและต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา แม้จะไม่ส่งผลต่อกำไรขั้นต้นหรือกำไรสุทธิ แต่กลับมีอิทธิพลเชิงบวกต่อกำไรจากการดำเนินงาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการใช้เครื่องมือเหล่านี้ อาจเหมาะสมกับการควบคุมต้นทุนในระดับกระบวนการภายในมากกว่าการส่งผลโดยตรงต่อกำไรสุทธิ นอกจากนี้ ยังพบว่า การจัดการด้านการเงินภายใต้ระบบ ERP ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติ อันอาจสะท้อนถึงข้อจำกัดของการใช้งานหรือการบูรณาการข้อมูลด้านการเงินในระบบ ERP ที่ยังไม่ครอบคลุมหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอในบริบทของอุตสาหกรรมไทย ผลการวิจัยนี้ จึงนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเลือกใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนและระบบ ERP ให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำกำไรอย่างยั่งยืนในภาคอุตสาหกรรมการผลิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์กรในภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ควรบูรณาการเครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ เช่น ต้นทุนเป้าหมาย (target costing) ต้นทุนการผลิตแบบทันเวลา (Just-in-Time: JIT) ควบคู่กับการใช้ระบบ ERP อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำกำไรอย่างยั่งยืน

1.2 การใช้ระบบ ERP ควรครอบคลุมทุกด้านขององค์กร โดยเฉพาะการบริหารการเงิน ซึ่งยังพบข้อจำกัดในการสะท้อนผลลัพธ์ด้านกำไรอย่างชัดเจน

1.3 ภาครัฐควรมีบทบาทสนับสนุน องค์กรในอุตสาหกรรม โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ และสนับสนุนการประยุกต์ใช้ระบบ ERP และเครื่องมือบริหารต้นทุนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมุ่งเน้นการศึกษาความเชื่อมโยงเชิงลึกระหว่างการใช้ระบบ ERP กับผลการดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ขององค์กร

2.2 ควรศึกษาการบูรณาการเครื่องมือบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ในหลากหลายอุตสาหกรรม เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาระบบที่ตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างผลกำไรได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). สถิติข้อมูล 2567. สืบค้น 30 กันยายน 2567 จาก <https://www.dbd.go.th/common-article/24>.
- ชลิต ผลอินทร์หอม. (2562). ผลกระทบของการใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของกิจการในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ไตรรงค์ สวัสดิกุล และนภภรณ์ พลนิกรกิจ. (2562). ผลกระทบของเทคนิคการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ต่อผลการดำเนินงานของกิจการ. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 13(19), 43–58.
- ธัญญธร ศรีวิเชียร. (2560). ผลกระทบของการบริหารต้นทุนเป้าหมายที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 36(6), 203-217.
- สุภาวดี พิณีจ. (2560). ประสิทธิภาพของข้อมูลบัญชีบริหารที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรทางธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2566). รายงานประจำปี 2566. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.).
- Abdullah, H., & Aziz, H. (2017). *Impact of Just-In-Time manufacturing on profit maximization. International Business Management*, 11(7), 1462-1468. <https://mpr.ub.uni-muenchen.de/112365/>.
- Bragg, S. M. (2019). *Cost accounting fundamentals: Essential concepts and examples* (6th ed). AccountingTools, Inc.
- Hansen, D. R., & Mowen, M. M. (2003). *Cost management: Accounting and control* (4th ed). Thomson/South-Western.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>.
- Kabir, M. R. (2020). Impact of ERP implementation on productivity and profitability: An empirical study on the largest Bangladeshi steel manufacturer. *International Journal of Entrepreneurial Research*, 3(4), 88–94.
- Shank, J. K., & Govindarajan, V. (1993). *Strategic cost management: The new tool for competitive advantage*. Free Press.
- Thompson, A. A. (1995). *Crafting and implementing strategy: Text and readings* (6th ed). Irwin.
- Wilson, R. M. S., & Chua, W. F. (1993). *Managerial accounting: Method and meaning* (2nd ed). Chapman & Hall.
- Weli, A. (2018). The balanced scorecard approach to assess the influence of ERPs and SCM usage with strategic alignment as a moderator. *Binus Business Review*, 9(3), 187–198.